

ПРАВИЛА ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНИЯ ПРОЦЕС ПРЕЗ УЧЕБНАТА 2023/2024 Г.

АКАДЕМИЧЕН КАЛЕНДАР

За обучение в ОКС “бакалавър” и в ОКС “магистър” след придобито средно образование:

<u>Задочно обучение</u>		<u>Редовно обучение</u>	
Зимен семестър*	01.09.2023 г. – 30.09.2023 г.	Зимен семестър	01.10.2023 г. – 21.01.2024 г.
		<i>Коледна ваканция</i>	24.12.2023 г. – 01.01.2024 г. вкл.
Зимна изпитна сесия	01.10.2023 г.– 17.12.2023 г.	Зимна изпитна сесия	22.01.2024 г.– 18.02.2024 г.
Летен семестър	22.01.2024 г. – 18.02.2024 г.	Летен семестър	19.02.2024 г. – 02.06.2024 г.
		<i>Великденска ваканция</i>	03.05.2024 г – 06.05.2024 г. вкл.
Лятна изпитна сесия	19.02.2024 г. – 31.05.2024 г.	Лятна изпитна сесия	03.06.2024 г – 30.06.2024 г. За Биологическия факултет 01.07.2024 г – 31.07.2024 г.
Поправителна и ликвидационна сесия	1.06.2024 г.– 30.06.2024	Поправителна и ликвидационна сесия	01.09.2024 г – 30.09.2024 г.
ДЪРЖАВНИ ИЗПИТИ		м.юли, м.септември 2024 г.	

* Поради завишения хорариум на специалностите „Право“, „Български език и руски език“ и „Български език и история“ в задочна форма зимният семестър ще започне на 28.08.2023 г.

Академичен календар на филиалите в гр. Кърджали и гр. Смолян

<u>Редовно обучение</u>		<u>Задочно обучение (филиал – гр. Смолян)</u>	
Зимен семестър	11.09.2023 г. – 23.12.2023 г.	Зимен семестър	25.09.2023 г. – 22.10.2023 г.
<i>Коледна ваканция</i>	24.12.2023 г. – 01.01.2024 г. вкл.		
Редовна зимна изпитна сесия	02.01.2024 г. – 28.01.2024 г.	Зимна изпитна сесия	23.10.2023 г. – 28.01.2024 г.
Поправителна зимна изпитна сесия	29.01.2024 г. – 18.02.2024 г.	Поправителна зимна изпитна сесия	29.01.2024 г. – 11.02.2024 г.
Летен семестър	19.02.2024 г. – 2.06.2024 г.	Летен семестър	01.04.2024 г. – 28.04.2024 г.
<i>Великденска ваканция</i>	03.05.2024 г – 06.05.2024 г. вкл.		
Редовна лятна изпитна сесия	03.06.2024 г. – 30.06.2024 г. За специалности <i>Биология и управление на природните ресурси/Биология с екотуризъм</i> 10.06.2024 г. – 07.07.2024 г.	Лятна изпитна сесия	29.04.2024 г. – 30.06.2024 г.
Поправителна лятна сесия	01.07.2024 г. – 14.07.2024 г. За специалности <i>Биология и управление на природните ресурси/Биология с екотуризъм</i> 08.07.2024 г. – 21.07.2024 г.	Поправителна лятна сесия	01.07.2024 г. – 14.07.2024 г.
Ликвидационна сесия	1.09.2024 г.– 10.09.2024	Ликвидационна сесия	01.09.2024 г – 30.09.2024 г.
ДЪРЖАВНИ ИЗПИТИ		м.юли, м.септември 2024 г.	

Забележки:

- Обучението в редовна форма по всички специалности да се провежда на слети 90-минутни часове. За лекции с хорариум 3 и повече часа след слетите часове да се предвижда 15 минутна почивка.
- По решение на ФС на факултетите/филиалите поправителната сесия за студенти от редовна и задочна форма на обучение може да се организира след всеки семестър.
- Не се провеждат учебни занятия и изпити през официални празници.
- За цялостния график на учебния процес в ОКС “бакалавър” и в ОКС “магистър” след придобито средно образование да бъде издадена нарочна заповед.
- Графикът за обучение на студенти за придобиване на ОКС “магистър” след висше образование се определя със заповедта на Ректора за записване на магистрите на основание доклад на декана на факултета по предложение на ръководителите на магистърските програми.

ОБУЧЕНИЕ НА СТУДЕНТИ

1. Промени в учебните планове се извършват само с решение на АС по мотивирано предложение на факултетния съвет при спазване на процедурата, разписана в Правилата за разработване, утвърждаване и актуализиране на учебна документация в ПУ. Проект на актуализиран учебен план се внася за утвърждаване от АС веднъж годишно до началото на месец май на календарната година и влиза в сила за предстоящата академична година. За магистърските програми (след придобито висше образование) срокът е **15 септември на календарната година**.

2. Еднократно преместване на учебна дисциплина от един семестър в друг при запазване на хорариума и кредитите се извършва след положителна резолюция от зам.- ректора по учебната дейност по мотивираното предложение от декан на факултет до един месец преди началото на семестъра, за който се отнасят промените.

3. Обучението по избираеми и факултативни дисциплини да се провежда при сформирана група от **минимум 10** (десет) студенти. За специалности с под 20 студенти в курс и при невъзможност за формиране на поток с други специалности, както и за специалностите от професионални направления „Театрално и филмово изкуство“, „Музикално и танцово изкуство“ и „Изобразително изкуство“ сформирани групи могат да бъдат от **минимум 7** (седем) студенти.

4. Семинарните занятия и теренните практики се провеждат на групи. Максималната численост на групата е 30 студенти.

5. Практическите (лабораторни) упражнения, изискващи използването на изследователска лабораторна апаратура, се провеждат на подгрупи. Максималната численост на подгрупата е **10** студенти.

6. Обучението на чужд език в нефилологическите бакалавърски и магистърски програми може да бъде провеждано от преподаватели, притежаващи необходимите езикови компетентности.

7. Минималният брой студенти, при който може да стартира обучение в платени магистърски програми, се определя с решение на Факултетния съвет.

8. Практиката по специалността и преддипломният стаж за студентите от бакалавърските специалности могат да бъдат проведени под формата на съответни летни практики и стажове във фирми, като с това се замества обучението, предвидено в академичния календар. Летните практики и стажове могат да се провеждат във фирми, с които Пловдивският университет има сключен договор за партньорство за провеждане на практическо обучение на студенти, и ако след преценка на Деканското ръководство на съответния факултет се установи, че са налице необходимите условия за организация и изпълнение на цялостния процес на практическото обучение в съответствие с хорариума в учебния план и съответния договор за партньорство. Практиката и стажът да се провеждат по групи съгласно заповедта на Ректора на ПУ за броя на групите за обучение, което да формира часове за академичните наставници (преподаватели от съответния факултет) съгласно учебния план. Академичните наставници, участващи в провеждането на летни практики и стажове в извънучебно време, могат да отчитат часове за учебна практика в индивидуалния си план за следващата учебна година.

9. Студентите от двете форми на обучение получават заверка след задължително изпълнение на задачите, поставени им на семинарни или практически занятия.

10. Индивидуални протоколи се издават **само** на следните студенти:

- а) семестриално завършили;
- б) прекъснали обучението;
- в) записани условно;
- г) приравняващи изпити поради преместване от една специалност/форма на обучение в друга или от друго висше училище в ПУ;
- д) обучаващи се по индивидуален учебен план;
- е) осъществили студентска мобилност по международни образователни програми.

Изпитите се полагат в рамките на изпитните сесии, определени за редовно и задочно обучение.

11. Прекъсналите студенти и студентите с неположени изпити от предходна година полагат изпитите при преподавателя, водил лекционния курс. Ако преподавателят е прекратил трудовото си правоотношение с университета, изпитите се провеждат от друг преподавател, който има право да провежда семестриални изпити по дисциплината през текущата учебна година.

СТУДЕНТСКИ ТАКСИ

12. Семестриалната такса за обучение се заплаща в срок до:

- **20 календарни дни** след началото на учебния семестър – за студентите в редовна форма на обучение;
- **10 календарни дни** след началото на учебния семестър – за студентите в задочна форма на обучение.

13. Студентите, приети за обучение срещу заплащане по реда на чл. 9, ал. 3, т. 6, буква „б“ и чл. 21, ал. 2 от ЗВО, заплащат обучението си в пълен размер, определен в съответствие с чл. 95, ал. 4 от ЗВО (държавната субсидия за съответната специалност плюс утвърдените от МС годишни такси). Същата такса се заплаща и от обучаващите се едновременно по **две специалности**, ако обучението по едната специалност е по държавна поръчка.

14. Право на намалена семестриална такса, равняваща се на 50% от семестриалната такса за всяка специалност, имат вторият и всеки следващ член на едно семейство (братя, сестри, родители, деца и съпрузи), ако се обучават едновременно в ПУ по **държавна поръчка**. Тези студенти представят документи, удостоверяващи семейната връзка между тях и уверение за актуалния студентски статус на първия член на семейството. Уверението се представя при записване за **всеки следващ семестър**.

15. Студентите, обучаващи се срещу заплащане, нямат право до приключване на следването си да променят **основанието за приемане** в специалността, в която са записани.

16. Прехвърлените от други ВУ несубсидирани студенти се обучават при условията на т.13 и т. 15.

17. Студентите, които се обучават по индивидуален план (при обединяване на две учебни години), заплащат в двоен размер таксата, определена от МС.

18. Възстановяване на студентски права се извършва чрез заплащане на **една годишна такса за платено обучение**. В случаите на възстановяване на студентски права за допускане до държавни изпити и/или защита на дипломна работа **без полагане на приравнителни изпити** се заплаща сума в размер на една семестриална такса за обучение по **държавна поръчка**.

19. Таксите за обучение в магистърските програми след придобито висше образование по държавна поръчка са определените от МС за съответната учебна година, а за обучение срещу заплащане – определените по реда на чл. 95, ал. 4 от ЗВО.

20. Таксите за обучение за придобиване на допълнителна професионална квалификация и за специализации в конкретни научни области се утвърждават от Академичния съвет по предложение на факултетните съвети/Департамента за квалификация и професионално развитие на педагогическите специалисти.

21. В изключителни случаи, неотговарящи на приетите вътрешни правила от ФС, деканите мотивирано пренасочват подадените до тях молби на студенти към ректора за окончателно решение (основание чл. 32, ал. 1, т. 4 от ЗВО).

ПРЕПОДАВАТЕЛСКА ЗАЕТОСТ

22. Годишният норматив на шатните преподаватели се определя както следва:

22.1. Стандартен норматив – 360 часа, от които:

- **300 часа** за аудиторна заетост;
- **60 часа** за извънаудиторна заетост за възлагане на задачи за самоподготовка на студентите и контрол по тяхното изпълнение.

22.2. Норматив на нехабилитираните преподаватели без научна степен, навършили 50-годишна възраст, или такива с повече от 20-годишен стаж във висши училища – **460 часа**, от които задължително:

- не по-малко от **365 часа** за аудиторна заетост;
- не по-малко от **60 часа** за извънаудиторна заетост за възлагане на задачи за самоподготовка на студентите и контрол по тяхното изпълнение.

22.3. Норматив на работещите като преподаватели и старши преподаватели – 560 часа, от които задължително:

- не по-малко от **430 часа** за аудиторна заетост;
- не по-малко от **60 часа** за извънаудиторна заетост за възлагане на задачи за самоподготовка на студентите и контрол по тяхното изпълнение.

Заетостта по платени магистърски програми не се включва в годишния норматив на преподавателя.

23. По-малък индивидуален годишен норматив се допуска за:

- ректора на Университета – до **50 %**;
- зам.-ректорите, деканите на факултетите, директорите на филиалите и департаментите, председателя на Общото събрание на Университета и директора на УИЦ – до **25 %**;
- зам.-деканите, омбудсмана на ПУ и ръководителите на катедри – до **20 %**.

24. В особени случаи Ректорът, по предложение на Факултетния съвет, има право да определя коригирани индивидуални нормативи за учебна натовареност на отделни преподаватели (чл. 99, ал. 4 от ПУД на ПУ).

25. Аудиторната заетост се формира в часове упражнения както следва:

Аудиторна заетост:

Език на преподаване Вид занятие (1 час)	Приравнени в упражнения часове	
	Български език	Чужд език (провеждани от преподаватели нефилолози)
Лекции	2 часа	4 часа
Семинарни и практически занятия	1 час	2 часа

26. Извънаудиторната заетост се формира в часове упражнения, както следва:

- текуща и стажантска педагогическа практика: отчитане по правилата, описани в т.27.
- проверка на курсови проекти, домашни задания, тестове, реферати и др. Форми за **текущ контрол** по време на семестъра: върху лекционния материал – по **0.4** часа упражнения за всяка проверена работа; върху материала за семинари и упражнения – по **0.2** часа упражнения за всяка (**задължителен минимум 60 часа годишно**). Проверените работи се съхраняват една година след отчитане на индивидуалния учебен план.
- изпитани студенти на семестриални изпити: за преподавателя (лектора) – по 0.2 часа упражнения за всеки изпитан студент (за еднократно явяване); за участващите в изпита асистенти (не повече от двама) – по 0.1 часа упражнения за всеки изпитан студент.
- изпитани студенти на държавни изпити (защити на дипломни работи): по 0.5 часа упражнения на изпитан студент на всеки член от държавната изпитна комисия;
- ръководство на дипломанти: по 20 часа упражнения за всеки дипломант, защитил в рамките на учебната година;
- рецензия на дипломна работа: по 4 часа упражнения за всяка рецензия;
- ръководство на докторант: по 60 часа упражнения годишно за всеки български докторант и по 80 часа за чуждестранен докторант, когато същият се обучава на български език;
- ръководството на чуждестранен докторант, ако обучението се провежда на чужд език, **не формира часове за норматив** и се заплаща по план-сметка, съобразно приети за университета правила;
- участие в комисии за изпити **по специалността** за докторанти и за полагане на докторантски минимум: по 5 часа упражнения за всеки изпитан на всеки член от комисията;
- участие в комисии за изпити **по чужд език** за докторанти: по **1** час упражнения за всеки изпитан на всеки член от комисията;
- ръководство на студентска научноизследователска работа: до 20 часа упражнения годишно по решение на катедрения съвет (при отчитане се прилагат: списък на студентите, работна програма и отчет за извършената работа).

27. Формиране на извънаудиторни часове от педагогически практики:

27.1. Провеждането на текущата педагогическа практика се реализира на подгрупи (съгласно заповедта за групи и подгрупи) и формира часове **съгласно учебния план**. При аудиторна заетост под утвърдения норматив, **до 50 часа** от проведената практика могат да бъдат отчетени като аудиторна заетост.

27.2. За ръководство на **един студент** при провеждане на стажантска педагогическа практика се формират часове, както следва:

Редовно обучение	
Специалност	Часове (в упражнения)
1. Хибридни специалности	до 5 часа за методиста и до 1.5 часа за педагога – до 11.5 часа
2. Университетски специалности	до 6 часа за методиста и до 1.5 часа за педагога – до 13.5 часа
3. „Предучилищна педагогика“, „Начална училищна педагогика“, „Предучилищна и начална училищна педагогика“, „Начална училищна педагогика и чужд език“	до 3 часа за методиста и до 1.5 часа за педагога
4. Педагогика, Специална педагогика и Социална педагогика	до 4 часа за методиста.
Задочно обучение	
1. „Предучилищна и начална училищна педагогика“	до 3 часа за методиста и до 1.5 за педагога.
2. За останалите специалности:	

– при едноседмична практика	до 2 часа на методиста на всяка специалност
– при практика до две-три седмици	до 2 часа на методиста на всяка специалност
– при практика от 4-ри или повече седмици	до 4 часа на методиста на всяка специалност

28. Практиката по специалността и преддипломният стаж формират часове за менторите (фирмените наставници) съгласно учебния план. Менторът за всеки 20 часа от учебния план се хонорува с по 1 (един) лекторски час на студент от обучаваната група и получава заплащане за 1 (един) лекторски час съгласно решение на ФС за съответната учебна година.

29. Учебната заетост на всеки преподавател за всяка академична година се определя по предложение на ръководителя на катедрата и се приема ежегодно с решение на катедрения съвет в срок до **30.04.**, като се спазват изискванията, регламентирани в точки от 22 до 27.

30. В срок до **31.05.** всеки факултет представя до отдел **Учебен** обобщена заявка (по указаните форми) за разпределението на часовете по специалности съгласно учебния план. Ежегодно отдел **Учебен** изготвя учебните разписания до **30.06** за задочната форма на обучение и до **31.08.** – за редовната форма.

31. В срок до **31.05.** всеки преподавател въвежда определената учебна заетост за следващата академична година чрез личния си профил в е-портала на ПУ "П. Хилендарски", секция „Индивидуален план“ и предава разпечатаните от е-портала хартиени варианти на индивидуалните планове (в 2 екземпляра) на ръководителя на катедрата.

Ежегодно в срок до **30.06.** деканите на факултетите предават подписаните от преподавателя, ръководителя на катедрата и декана на съответния факултет индивидуални планове на зам.-ректора по учебна дейност за проверка, след което се утвърждават от ректора до **31.07.**

32. Заповедта за групи и подгрупи за съответната учебна година се издава от Ректора на **1.10.**

33. При планиране на по-малък годишен норматив от определения трудовото възнаграждение се формира от УЧР с допълнително споразумение към трудовия договор от **1.09.**

34. Всеки преподавател отчита изпълнението на годишната си заетост чрез личния си профил в е-портала на ПУ "П. Хилендарски", секция „Индивидуален план“ от **1.08.** до **30.09.** за приключилата учебна година.

Ежегодно в срок до **31.10.** деканите на факултетите предават попълнените хартиени варианти (в един екземпляр) на индивидуалните планове на началника на отдел Учебен.

35. Неизпълнението на утвърдения от Ректора норматив се санкционира с процент от годишната основна заплата, съответстващ на процента на неизпълнението в двете съставки, формиращи норматива, независимо от общото изпълнение.

ВЪЗНАГРАЖДЕНИЯ ЗА НАДНОРМЕНИ И ХОНОРУВАНИ ЧАСОВЕ

36. Наднормените часове на щатните преподаватели се изплащат над утвърдения годишен норматив по предложение на бюджетната комисия с решение на Академичния съвет. Факултетите могат да определят допълнителни ограничения за изплащане на наднормените часове с решение на Факултетните съвети. Възнагражденията се изплащат въз основа на индивидуалните отчети на преподавателите.

Докладите от деканите на факултети за наднормените часове за изтеклата учебна година се подават към началника на отдел Учебен за проверка от **1.10.** до **31.10.** Обработката на данните, начисляването и изплащането на наднормените часове от отдел Финансово-счетоводен се извършва през **октомври** – за доклади, подадени до **25.10** и през **ноември** – за доклади, подадени след **25.10.**

37. На докторантите могат да се изплащат като хонорувани проведените над утвърдените им в индивидуалния план часове с решение на съответния факултетен съвет.

38. Възнагражденията за наднормени и хонорувани часове (приравнени в упражнения) през учебната 2023/2024 г. да се изплащат, както следва (в лв. на час упражнение):

Професор	10.00 лв.
Доцент	9.00 лв.
Главен асистент и нехабилитиран доктор	8.00 лв.
Асистент, старши преподавател, преподавател	7.00 лв.
Хоноруван преподавател	7.00 лв.
Хоноруван преподавател по чужд език, както и по български език на чужденци	8.00 лв.
Докторанти	6.00 лв.

39. За държавните изпити по държавно регулираната специалност „Право“ може да се определи възнаграждение без формиране на норматив поради усложнената организация и провеждане (регламентирани в нормативен акт) с решение на ФС в рамките на предвидения бюджет.

40. Възнагражденията на някои висококвалифицирани хонорувани преподаватели могат да се изплащат в по-голям размер чрез сключване на индивидуални граждански договори след решение на ФС и съобразно финансовите възможности на факултета.

41. Хонорарите за следдипломна и допълнителна подготовка да не се обвързват със заплащането на останалите часове в Пловдивския университет "Паисий Хилендарски", а да се формират съобразно план-сметките на курсовете и конкретните финансови възможности, съобразно решенията на факултетните съвети.

42. Възнагражденията на учителите-наставници се определят както следва:

42.1. Един лекторски час е равен на размера на лекторския час в училище, като се определя съгласно индексацията в системата на образованието.

1. За учители в училища и детски градини, само за реално изнесени уроци/ситуации, както следва :

ПРИ ХОСПИТИРАНЕ (присъствено/онлайн)

- за изнесен урок и участие в обсъждането му – 2 часа;
- за изнесен урок без участие в обсъждането му – 1 час;
- при изнасяне на урок от студент с участие в обсъждането – 1 час;
- за изнесен урок по чужд език – 2 часа;
- за изнесен урок на чужд език – 3 часа.

ПРИ ТЕКУЩА ПРАКТИКА

- за ръководство на 1 подгрупа – 3 часа седмично;
- за ръководство на 1 подгрупа **по** чужд език – до 3 часа седмично;
- за ръководство на 1 подгрупа **на** чужд език – 4 часа.

ПРИ СТАЖАНТСКА ПРАКТИКА

- за ръководство на 2 студенти – по **3 часа** седмично за учител по учебен предмет и **5 часа** седмично за начален учител.

2. За директорите на учебните заведения, в които се провежда практическо обучение :

а) за директори на училища и детски градини :

- Ако в училището се провежда практическо обучение на повече от четири специалности – 6 часа на месец;
- Ако в училището се провежда практическо обучение по 3 специалности – 4 часа на месец;
- Ако в училището се провежда практическо обучение на 1-2 специалности – 3 часа на месец.

б) за директори на Центрове за подкрепа на личностното развитие:

- Ако се провеждат всички видове практика – 4 часа на месец
- Ако се провежда само стажантска практика – 2 часа на месец

Забележка: Реално взетите часове се отразяват в материална тетрадка и специален отчет (по образец на ПУ), които се заверяват от директорите, ръководителите на учебната практика и ръководителите на съответните катедри.

42.2. Учителите-наставници и ръководителите на съответните базови учебни заведения не могат да бъдат избирани за хонорувани преподаватели.

Правилата за организация на учебния процес през учебната 2023/2024 година са внесени от заместник-ректора по учебната дейност доц. д-р Мария Стоянова и утвърдени от АС на ПУ с Протокол №39/27.03.2023 г.